

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi väestötietolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 2007 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi väestötietolain muuttamisesta (HE 106/2007 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Terhi Lehtonen, sisäasiainministeriö
- kehityspäällikkö Sami Kivivasara, Väestötietokeskus
- henkikirjoittaja Annamari Rouhe, Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry edustaen myös

Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry:tä

- tarkastaja Hilka Karvinen, Valtion toimihenkilöliitto Valto ry
- toiminnanjohtaja Pasi Kuusiluoma, varatuomari, juridisen toimikunnan puheenjohtaja Roy Sjöblom ja kansainvälisten asiain neuvos, juridisen toimikunnan jäsen Kari Salo, Suomen Sukututkimusseura ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- valtiovarainministeriö
- Kansaneläkelaitos
- Verohallitus
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Finanssialan Keskusliitto FK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väestötietolain säännöksiä, jotka koskevat väestötietojärjestelmään talletettavia tietoja ja tietojen luovuttamista väestötietojärjestelmästä. Säännöksiin ehdotetaan tehtäväksi muun lainsäädännön muutoksista johtuvat muutokset. Esityksen mukaan väestötietojärjestelmään talletettaisiin uutta edunvalvontavaltuutusta koskevat perustiedot.

Maistraatin oikeutta päättää väestötietojärjestelmän tietojen luovuttamisesta laajennettaisiin. Maistraattien lisäksi osoitepalvelutehtävän hoitamiseen voisivat osallistua sopimukseen perustuen myös muut viranomaiset ja yhteisöt.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Väestötietolakiin (507/1993) esitetään tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat 1.11.2007 voimaan tulleesta edunvalvontavaltuutuksesta annetusta laista (648/2007) ja 1.4.2007 voimaan tulleesta julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetusta laista (223/2007).

Väestötietojärjestelmä on yhteiskunnan keskeinen perusrekisteri, johon merkitään muun muassa henkilön toimivaltaisuutta koskevat tiedot. Tämän mukaisesti väestötietojärjestelmään esitetään tallettavaksi perustiedot vahvistetuista edunvalvontavaltuuksista vastaavalla tavalla kuin nykyisin talletetaan tiedot edunvalvojan määräämisestä. Tallettavia tietoja ovat edunvalvontavaltuutuksen alkamis- ja päättymispäivät sekä valtuutetun yksilöintitiedot. Tiedot talletetaan valtuutuksista, jotka koskevat valtuuttajan edustamista tämän taloudellisissa asioissa.

Väestötietojärjestelmän tietojen luovuttamista koskevia säännöksiä muutetaan siten, että maistraatti voi luovuttaa myös muun kuin oman virka-alueensa tietoja. Väestörekisterikeskus päättää kuitenkin tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muutoin sähköisesti sekä luovutettaessa tietoja ulkomaille muutoin kuin yksittäin. Säännökset ovat perusteltuja tehtävien tarkoituksenmukaisen hoitamisen sekä tietojenluovutuskäytäntöjen johdonmukaisuuden kannalta.

Lisäksi lakiin lisätään säännökset osoitepalvelusta ja osoitepalvelutehtävän hoitamista koskevasta sopimuksesta. Selvyyden vuoksi valiokunta tähdentää, että osoite- ja muiden yhteystietojen luovuttamisessa osoitepalveluna ei tehdä yksilön tai yhteisön oikeuksia koskevia hallintopäätöksiä. Muussa väestötietojärjestelmän

tietojen luovuttamisessa on sen sijaan kyse ratkaisuvallan käyttämisestä. Osoitepalvelussa kyse on kaikille tarkoitettusta yleisestä ja tarpeelliseksi osoittautuneesta palvelusta, jota toteutetaan valtakunnallisena puhelin- ja internetpalveluna. Osoitepalvelussa tietoja ei luovuteta henkilöistä, joita ei ole pystytty yksilöimään. Tietoja ei osoitepalvelussa myöskään luovuteta henkilöistä, joiden tietoihin kohdistuu väestötietolain 25 §:n 4 momentissa henkilön ja hänen perheensä turvaksi tarkoitettu luovutuskielto tai jotka ovat lain 25 §:n 5 momentin nojalla kieltäneet yhteystietojensa luovuttamisen osoitepalvelussa.

Päävastuu osoitepalvelun hoitamisesta säilyy maistraateilla, kuten nykyisinkin. Esitys mahdollistaa sen, että myös muut viranomaiset tai yhteisöt voivat osallistua osoitepalvelun hoitamiseen Väestörekisterikeskuksen kanssa tehtävään sopimukseen perustuen. Palvelun saatavuuden turvaamiseksi on tarpeen, että osoitepalvelua voidaan jatkossakin antaa joustavasti myös virka-ajan ulkopuolella. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella esityksestä ei aiheudu merkittäviä kustannuksia.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tapani Tölli /kesk	Timo Korhonen /kesk
vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Valto Koski /sd
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Outi Mäkelä /kok
	Maarit Feldt-Ranta /sd	Petri Pihlajaniemi /kok
	Juha Hakola /kok	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Rakel Hiltunen /sd	Lenita Toivakka /kok
	Heli Järvinen /vihr	Unto Valpas /vas
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Tuula Väättäinen /sd.
	Elsi Katainen /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.